

Advies in het kader van het evaluerend ontwerpen
ten behoeve van de besluitvorming over de
Woningbouwlocatie Amsterdam IJburg,
eerste en tweede fase

13 augustus 1996

039-32

ISBN 90-421-0078-8
Utrecht, Commissie voor de milieu-effectrapportage.

De milieueffectrapportage

De milieueffectrapportage (MER) is een belangrijk instrument in de Nederlandse milieurechtspraak. Het is bedoeld om de milieueffecten van een project te beoordelen en te mitigeren. De MER wordt opgesteld door de projectaangemerkte en wordt goedgekeurd door de Commissie voor de milieueffectrapportage. De MER is een belangrijk document in de milieurechtspraak, omdat het de milieueffecten van een project toelicht en de milieueffecten van een project toelicht.

commissie voor de milieu-effectrapportage

Gemeentebestuur van Amsterdam
T.a.v. de directeur dienst Ruimtelijke Ordening
Ir. A.W. Oskam
Weesperstraat 432
1018 DN AMSTERDAM

uw kenmerk

uw brief

d.d. 19 juni 1996

ons kenmerk
U 543-96/Sc/ao/039-31

onderwerp

Advies in het kader van het evaluerend
ontwerpen ten behoeve van de besluitvor-
ming over de Woningbouwlocatie Amster-
dam IJburg, eerste en tweede fase

doorkiesnr.
(030) 234 76 00

Utrecht,
13 augustus 1996

Met bovengenoemde brief stelde u de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) in de gelegenheid een advies uit te brengen in het kader van het evaluerend ontwerpen ten behoeve van de besluitvorming over de Woningbouwlocatie Amsterdam IJburg, eerste en tweede fase. Hierbij bied ik u het advies van de Commissie aan.

De Commissie hoopt met haar advies een constructieve bijdrage te leveren aan 'evaluerend ontwerpen' IJburg. Zij zal gaarne vernemen hoe u gebruik maakt van haar aanbevelingen.

Ir. M.M.U. van Dis

voorzitter van de werkgroep m.e.r. Woningbouw-
locatie IJburg, eerste en tweede fase

Secretariaat: Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht, tel.: (030) 234 76 66
telefax: (030) 233 12 95

Correspondentie-adres:
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

Utrecht, 13 augustus 1996

drs. J.J. Scholten

de secretaris

ir. M.M.U. van Dis

de voorzitter

de werkgroep m.e.r. Woningbouwlocatie IJburg, eerste en tweede fase

uitgebracht aan het gemeentebestuur van Amsterdam door de Commissie voor de milieu-effectrapportage; namens deze,

Woningbouwlocatie Amsterdam IJburg, eerste en tweede fase

ten behoeve van de besluitvorming over de

Advies in het kader van het evaluerend ontwerpen

1. Brief van de gemeente Amsterdam d.d. 15 januari 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. met verzoek bij te dragen aan het proces van evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg
2. Antwoord van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 19 februari 1996 aan de gemeente Amsterdam op de brief, vernoemd in bijlage 1
3. Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 10 april 1996 aan de Ministers van VROM en LNV in te stemmen met de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen
4. Brief van de Minister van VROM d.d. 25 april 1996 aan de gemeente Amsterdam met instemming tot inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen
5. Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 19 juni 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over de eerste documenten die zijn verschenen in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen
6. Projectgegevens

BILLAGEN

1.	Inleiding	1
2.	Toetsingskader voor het advies	3
3.	Toetsing van de milieu-aspecten van de Nota van Uitgangspunten en het Stedebouwkundig programma van eisen Havenland en Rietvlianden	4

Het gemeentebestuur van Amsterdam heeft het voornemen om de stad aan de oostzijde, in het IJmeer, uit te breiden met een gebied waar in totaal 18.000 woningen kunnen worden gebouwd. De woningbouwlocatie IJburg zal in twee fasen worden uitgevoerd door landaanwinning, deels door ophoging, deels door inpoldering.

Voor de realisering van de beide fasen van IJburg zijn verschillende besluiten nodig die voor een deel milieu-effectrapportage (m.e.r.)-plichtig zijn. De m.e.r.-plichtige besluiten liggen in de ruimtelijke ordening (Bestemmingsplan voor de eerste fase en partiële herziening van het Streekplan Amsterdam Noordzeekanaalgebied plus Structuurplanuitwerking voor de tweede fase) en in de landaanwinning (concessie-aanvragen voor zowel de eerste als voor de tweede fase).

Reeds tijdens de beoordeeling van het milieu-effectrapport (MER) voor de ruimtelijke inpassing van de tweede fase van IJburg en ook in het planonderdeel IJburg van het Plan van Aanpak ROM-IJmeer werd ingezien dat de m.e.r.-procedures die werden uitgevoerd voor de verschillende m.e.r.-plichtige besluiten voor IJburg, eerste en tweede fase slechts momentopnamen kunnen zijn in de doorlopende dynamiek van het ontwerpproces voor de nieuwe woningbouwlocatie. Het zogeheten evaluerend ontwerpen is het antwoord van de gemeente Amsterdam en de opstellers van het Plan van Aanpak ROM-IJmeer op de geconstateerde discrepantie tussen het doorlopende ontwerpproces en de diverse m.e.r.'s als momentopnamen daarin. Per brief van 15 januari 1996 (zie bijlage 1 bij dit advies) stelde de gemeente Amsterdam de toepassing van het evaluerend ontwerpen aan de orde en voegde daarbij het verzoek aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) aan het evaluerend ontwerpen bij te dragen door middel van één of meer vrijwillige toetsingen van de milieu-aspecten van het ontwerpproces die volgen op de diverse m.e.r.-procedures over IJburg.

Per brief van 19 februari 1996 (zie bijlage 2 bij dit advies) antwoordde de Commissie voor de m.e.r. waarderend te hebben voor deze inventieve wijze van planontwikkeling en het belang in te zien voor de inbreng van de milieu- en natuuraspecten in het evaluerend ontwerpen en daaraan haar medewerking te willen verlenen. Zij verbond daaraan echter de voorwaarde dat de Ministers van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer (VROM) en van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij (LNV) hun goedkeuring zouden verlenen aan de gevraagde inschakeling van de Commissie, omdat het evaluerend ontwerpen in feite geen onderdeel is van de verschillende m.e.r.-procedures en het daarom niet vanzelfsprekend is dat de Commissie voor de m.e.r. daarbij als onafhankelijke instantie betrokken zou worden¹.

Dit had tot gevolg dat de gemeente Amsterdam per brief van 10 april 1996 (zie bijlage 3 bij dit advies) de Ministers van VROM en LNV als verantwoordelijken voor de correcte toepassing van het instrument m.e.r., formeel verzocht in te stemmen met de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het evaluerend ontwerpen. Per brief van 25 april 1996 (zie bijlage 4 bij dit advies) gaven

¹ Zoals vermeld op biz. 55 van het Plan van Aanpak ROM-IJmeer, definitief ontwerp, dat verscheen in maart 1996.

De opbouw van dit advies is als volgt. Allereerst wordt het toetsingskader voor dit advies besproken zoals dat is aangegeven in het toetsingsadvies van de Commissie over het MBR IJburg, tweede fase van 12 april 1996. Vervolgens wordt ingegaan op punten van het toetsingskader met aanbevelingen voor verdere aandacht en uitwerking.

Bij de opstelling van dit advies heeft de Commissie goed gebruik gemaakt van een ander belangrijk document dat de gemeente Amsterdam op verzoek van de Commissie opstelde en op 22 juli 1996 ter beschikking stelde aan de Commissie. Het betreft het concept-rapport Vergelijkende Nota van Uitgangspunten Eilandennijk / MBR IJburg. Dit concept-rapport is daarom zo essentieel omdat hierin op heldere wijze de vergelijking wordt gemaakt tussen de milieu-effecten van de alternatieven zoals die in de diverse MER'en voor IJburg zijn ontwikkeld en behandeld en de milieu-effecten van het definitieve Ontwerp voor IJburg (het zogeheten Eilandennijk). Zonder dit concept-rapport was de door de gemeente Amsterdam gevraagde milieutoetsing van de Nota van Uitgangspunten feitelijk niet goed mogelijk geweest.

In die brief verzocht de gemeente Amsterdam de Commissie voor de m.e.r. deze onderhavige advies opstelde, is gelijk aan die die de toetsingsadviezen uitbracht voor het MBR Bestemmingsplan IJburg, eerste fase (op 13 januari 1995), voor het MBR partiele streekplanner/structuurplanner IJburg, tweede fase (op 12 april 1996) en voor het MBR Landaanwinning IJburg, eerste fase (.. augustus 1996). Deze werkgroep (zie bijlage 6 bij dit advies) treedt op namens de Commissie voor de m.e.r. en wordt verder in dit advies als 'de Commissie' aangeduid.

Het betreft:

- de Nota van Uitgangspunten "Ontwerp voor IJburg";
- het Stedebouwkundig programma van eisen "Havenland en Rietlanden"

(die onderdeel uitmaken van IJburg eerste fase).

ontwerpen.

milieutoets door de Commissie voor de m.e.r. in het kader van het evaluerend advies) de eerste producten aan te bieden die in aanmerking komen voor een gemeente Amsterdam in staat per brief van 19 juni 1996 (zie bijlage 5 bij dit de ministers van VROM en van LNV de gevraagde instemming. Dit stelde de

TOETSING VAN DE MILIEU-ASPECTEN VAN DE NOTA VAN UITGANGSPUNTEN EN HET STEDEBOUWKUNDIG PROGRAMMA VAN EISEN HAVENILAND EN RIETVELANDEN

De Commissie is van oordeel dat met de presentatie van beide bovengenoemde documenten en met de presentatie (op 22 juli 1996) van het concept-rapport "Vergelijkende Nota van Uitgangspunten Eilandennijk/MER IJburg" een goede en belangrijke stap is gezet in de nadere uitwerking van het milieubelang en de invulling van leemten in kennis voor het verdere verloop van de besluitvorming over IJburg. De opstellers van deze documenten zijn voor een belangrijk deel van de aspecten van het toetsingskader erin geslaagd op heldere wijze aan te geven welke leemten in kennis al zijn ingevuld en welke verdere stappen nog moeten worden ondernomen.

Al met al komt uit de getoetste documenten het beeld naar voren van een goed opgebouwd stedebouwkundig plan dat een uitbreiding presenteert met een stedelijk karakter en niet de zovleerste suburbaane randuitbreiding. Ook landschap- en wat betreft milieu scoreert het ontwerp goed.

Hieronder worden voor de diverse aspecten van het toetsingskader alleen nog die punten aangegeven die naar de mening van de Commissie nog aandacht en uitwerking nodig hebben bij het zetten van de volgende stappen in het evalueren/ontwerpen.

De werking van het aquatisch ecosysteem

De diverse rapporten tonen aan dat de configuratie van het Eilandennijk de doortroming van het IJmeer in tact laat waarmee gunstige randvoorwaarden worden geschapen voor de milieuhygiënische en ecologische ontwikkeling van het gebied. Toch blijven nog steeds veel factoren onbekend. Zo zijn de factoren die de dynamiek van de driehoeksmossel bepaalt nog steeds onbekend. De tabel op bladzijde 63 en de conclusies op bladzijde 66 van de concept-Vergelijkende Nota van Uitgangspunten Eilandennijk/MER IJburg doen echter veronderstellen dat de dynamiek van bijvoorbeeld de driehoeksmossel geheel duidelijk is en daarnaast ook nog alle relaties (mee- en tegenkoppelingen) tussen de biotische en abiotische componenten van het ecosysteem bekend zijn.

De Commissie beveelt aan voor de volgende stappen in het evaluerend ontwerpen aan te geven welke onzekerheden resteren voor een goed begrip van de werking van het aquatisch ecosysteem en welke rol het monitoringprogramma hierin zal spelen. Dit geldt evenzeer voor het volgende aspect.

De mogelijkheden tot compenserende maatregelen voor natuurbouw in relatie tot de kenmerken van het aquatisch ecosysteem

In de getoetste documenten is de ecologische doelstelling voor de natuurontwikkeling van het IJmeer geformuleerd alsook de maatregelen die deze doelstelling zouden moeten verwezenlijken. Dit is een belangrijke stap voorwaarts hoewel nog veel onderzocht en gemonitord zal moeten worden.

De indeling van het plangebied naar functies op inrichtingsniveau en de samenhang met de verkeersinfrastructuur

Met de opstelling van de Nota van Uitgangspunten voor geheel IJburg en het Stedebouwkundig programma van eisen voor het Haveneiland en de Rietveldaan- den is de indeling van het plangebied en de verdeling naar de diverse functies helder gemaakt. Met deze rapporten is inmiddels wel duidelijk geworden dat qua inrichting en functieverdeling, de splitsing tussen IJburg eerste en tweede fase, steeds minder betekenis heeft gekregen. Immers, zonder doorgang van de tweede fase van IJburg wordt de nieuwe woningbouwlocatie van zijn stadscen- trum beroofd en zou de gehele samenhang van het totale ontwerp IJburg verlo- ren gaan.

Er zijn nog andere punten die aandacht vragen:

- De nadere uitwerking van de gevolgen van de extra ontsluiting via variant G-Oost is voorlopig nog een leemte in kennis. Hier is met name van belang hoe de ontwikkeling van het FBN-eiland in de toekomst wordt gezien en uit- gevoerd. Voor de verspreiding van het verkeer is de extra ontsluiting du- delijk veel beter en ook voor de geluidbelasting op de punten waar de routes de woningbouwlocatie binnenkomen.
- Een parkeernorm van een auto per woning is laag en leidt tot sociale span- ning in de wijk. De opmerking dat eventueel parkeerregarages zullen worden bijgebouwd, heeft consequenties waarvoor ruimte gereserveerd dient te wor- den.
- Vanuit stedebouwkundig oogpunt kan worden afgevraagd of een profiel van 60 meter in de hoofdstraat nog gezien kan worden als een straat met stede- lijke allure, want het is breder dan de Coolensingel en het Weena in Rotter- dam of de Catharijnesingel in Utrecht. Het boulevard-achtige karakter van de route achter op constructies in het water gebouwde woningen gaat in de nu gekozen opzet verloren.
- Wat betreft het openbaar vervoer heeft de Nota van Uitgangspunten nog steeds de neiging de situatie wat te rooskleurig voor te stellen. Op bladzijde 41 van de Nota van Uitgangspunten wordt gesteld dat de bebouwing opti- maal op het openbaar vervoer is georiënteerd. Voor de twee Rietveldaan- den geldt dit in mindere mate, zeker als de loopafstanden via de bruggen wor- den verdisconteerd. Voor het Strandeiland gaat deze stelling pas op na aan- leg van de metroverbinding. De modal split komt volgens bladzijde 69 van de Nota van Uitgangspunten uit op 40% openbaar vervoer in de spits. Dit lijkt een redelijk getal gegeven de omstandigheden en realistisch dan in het verleden genoemde aandelen openbaar vervoer. In het Stedebouwkundig programma van eisen komt de modal split uit op 47%. Dit zou kunnen wor- den verklaard doordat dit programma van eisen alleen betrekking heeft op het Haveneiland en de Rietveldaan- den. Het betekent tevens dat de rest van IJburg dus een openbaar vervoer aandeel van ongeveer 33% zal halen. Er zal meer duidelijkheid moeten komen over de principiële opzet van het buslijnenet.
- Het aanvaarden van de exploitatie van de tramlijn bij het opleveren van de eerste woningen (op bladzijde 89 van het Stedebouwkundig programma van eisen) staat op gespannen voet met de elders in hetzelfde document ver- worde eis (in hoofdstuk 10) dat er minstens 4000 woningen moeten zijn opgeleverd om de tramlijn exploitabel te maken. Het verdient dan ook aan- beveling om duidelijk te maken dat er, ook als er nog geen tram of metro

De bestaande cultuurhistorische waarden in het plangebied en de mogelijke aanwezigheid van oude bewoningsresten en belangrijke historische schepswrakken in het IJmeer

Bestudering van de getoetste documenten maakt duidelijk dat die elementen van de cultuurhistorie die zichtbaar zijn en herkenbaar zijn in het landschap voldoende goed beschreven zijn en behandeld in het Ontwerp voor IJburg. Het is anders gesteld met dat onderdeel van de cultuurhistorie dat behoort tot het bodemarchief. De gepresenteerde documenten besteden daaraan in het geheel geen aandacht. De Commissie wil nogmaals wijzen op haar opmerking hierover in haar toetsingsadvies van 12 april 1996 over het herziene MFR Woningbouwlocatie IJburg tweede fase, bladzijde 5 en de daarbij behorende voetnoot 13. In die voetnoot wordt verwezen naar een aanbeveling van de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek die tijdens de richtlijnenfase voor dat MFR pleitte voor uitvoering van een archeologisch vooronderzoek. Het is duidelijk dat vanwege de methode van landaanwinning op veel plaatsen eventuele oude bewoningsresten en schepswrakken met zand bedekt zullen worden. Dat neemt niet weg dat wel moet worden stilgestaan bij wat mogelijk is voor al-tijd aan de waarneming zal worden ontrokken. Die plaatsen waar de landaanwinning door middel van inpoldering zal gebeuren en daar waar fundering voor bruggen en waterkeringen zullen worden gemaakt lopen zonder meer risico van verstoring of vernietiging van het bodemarchief. De Commissie is daarom van mening dat de betrokken overheden bij de uitvoering van IJburg op zijn minst duidelijk zullen moeten maken, hoe zij met dit onderdeel van de cultuurhistorie van plan zijn om te gaan.

rijdt, er in ieder geval zal worden voorzien in een busverbinding wanneer de eerste huizen op de eilanden worden opgeleverd.

Overigens plaatst de Commissie een vraagteken bij de keuze, de relatief lichtste vervoerswijze (de tram) te koppelen aan de verbinding met het Centraal Station en het stadscentrum van Amsterdam, en de zwaarste vervoerswijze te gebruiken voor de verbinding met perifere werklocaties. Zij hoopt dat de ideeen over de hoge kwaliteit van de tramverbinding via de Piet Heintunnel waargemaakt worden.

- Het Stedebouwkundig programma van eisen bevat ecologische claims die niet worden onderbouwd. Zo vraagt de Commissie zich af of het zeer verzorgde milieu van openbare tuinen wel het domein van stadnatuur, vogels en insecten kan zijn (zie bladzijde 15 van het Stedebouwkundig programma van eisen), als er niet hier en daar verwilderde refugia zijn. In Den Haag bijvoorbeeld is uitgezocht dat de rijke vogelstand in tuinen in stand blijft doordat in de meeste parken wilde plekken in stand worden gehouden, waar mensen, honden en katten geen toegang kunnen hebben.

De effecten van verschillende ingrepen die het maken van IJburg met zich meebrengt in cumulatieve samenhang met de effecten van andere activiteiten

In haar toetsingsadvies over het MFR Landaanwinnings IJburg eerste fase, heeft de Commissie reeds geconstateerd dat dit aspect in verschillende documenten waaronder ook de "Vergelijkings Nota van Uitgangspunten/MFR IJburg" goed aan de orde is gekomen.

Een punt van aandacht is nog wel de nadere uitwerking van de gevolgen van de extra ontsluiting van variant G-Oost in verband met de ontwikkelingsplan- nen voor het PEN-eiland, zoals hiervoor reeds is aangestipt in dit advies.

Het gebruik van het milieuprestatiesysteem (MPS)

De Commissie is van mening dat in de getoetste documenten het MPS blijft steken in een actuele lijst van maatregelen met een toegekende score die vrij willekeurig tot stand lijkt te zijn gekomen. Om het dynamisch proces van bouwen in een dynamisch systeem te vertalen, zoals wordt bedoeld met een MPS voor IJburg, moet nog veel gebeuren. Wat dit betreft wil de Commissie hier vol- staan met nogmaals te wijzen op haar opmerkingen over MPS, gemaakt in § 3.7 van het toetsingsadvies van 12 april 1996 over het herziene MFR Woningbouw- locatie IJburg tweede fase.

De waterstaatkundige veiligheid van IJburg

Het verdient aanbeveling om voor de berekening van de kruinhoogte van de dij- ken rond het als polder uit te voeren Strandje van de Rijnland. Dat betekent dat tera als gelden voor de rest van de Rijnland Holland. Dat betekent dat moet worden uitgegaan van een waterstand met een overschrijdingsfrequentie van 1:10.000. Deze zal waarschijnlijk nauwelijks hoger zijn dan die van 1:4.000, maar op die wijze wordt de betrekkelijke dichtheidbevoorte en kleine (en dus bij een overstrooming snel vallende) polder op gelijke wijze behandeld als de rest van de Rijnland. Dat het IJmeer als niet gevaarlijk water wordt be- schouwd is niet zo relevant; dat zal wel blijken uit de overschrijdingslij- Naar aanleiding van de opmerking over de golfhoogten in § 10.3, bladzijde 66 van de Nota van Uitgangspunten, beveelt de Commissie aan hier ook een com- plete waarschijnlijkhedenanalyse op toe te passen. In aansluiting op haar op- merking hierover in § 3.1 van haar toetsingsadvies van 12 april 1996 over het herziene MFR Woningbouwlocatie IJburg tweede fase, wordt overleg over dit onderwerp met de Dienst Weg- en Waterbouw van Rijkswaterstaat nogmaals sterk aangeraden.

De samenhang met de stedelijke en landschappelijke structuren rond IJburg

De Commissie heeft bewondering voor de manier waarop IJburg ingebed is in zijn omgeving, zowel in stedenbouwkundige als in landschappelijke zin. Twee punten blijven echter wat haar betreft om aandacht vragen:

- De samenhang met het bestaande stedelijke gebied van Amsterdam ondervindt een knelpunt in de aanwezigheid van het Zeeburgereiland. De bestaande situatie op dit eiland is zodanig, dat het bij ongewijzigde inrichting als een stedelijk restgebied het nieuwe stedelijke gebied (IJburg) zal scheiden van het bestaande stedelijk gebied (Amsterdam-Oost). De Commissie erkent dat hierin niet op eenvoudige wijze verbetering te brengen

zal zijn. Toch dringt zij er op aan bij de verdere planvorming ruime aandacht te besteden aan de eventuele vestiging van meer stedelijke (en in ruimtelijke zin meer verdichte) functies op het Zeeburgereiland, in elk geval op de oostelijke, naar IJburg toegekeerde punt.

- Het gebruik van het voormalige stort rond de Diemerzeedijk als groene wig die IJburg moet scheiden van Diemen(-Noord) lijkt de Commissie een logische oplossing. Zij heeft echter twijfel bij de samenhang, of liever het gebrek daaraan, tussen de woonbebouwing van IJburg en de groene, recreatieve zone die rond de Diemerzeedijk moet ontstaan. De oplossing om tussen het relatief dichtbebouwde woongebied van IJburg (het Havenland) en de Diemerzeedijkzone twee woonlanden met lagere dichtheid als overgang te situeren levert ongetwijfeld ter plaatse een goed woonmilieu op. De mogelijkheden om de Diemerzeedijk als stadspark voor geheel IJburg te benutten worden hierdoor echter beperkt. De Diemerzeedijkzone ligt nu zelfs feitelijk geïsoleerd van IJburg, wat toch niet de bedoeling kan zijn. De Commissie beveelt aan bij de verdere uitwerking hieraan aandacht te besteden, in die zin dat er gezorgd wordt voor een rechtstreekse betrekkenheid van het woongebied op het recreatiegebied. Hierdoor kan de recreatiedichtbij-huis sterk worden gestimuleerd, wat milieuvoordelen oplevert.

ti

Open

(bijlagen 1 t/m 6)

bij het
Advies in het kader van het evaluerend ontwerpen
ten behoeve van de besluitvorming over de
Woningbouwlocatie Amsterdam IJburg,
eerste en tweede fase

BIJLAGEN

Brief van de gemeente Amsterdam d.d. 15 januari 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. met verzoek bij te dragen aan het proces van evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg -

BIJLAGE I

AMSTERDAM
NIEUW-OOST

Projectgroep IJburg
Gemeente Amsterdam

Datum 15 januari 1996
Lw brief van
Lw kenmerk
Oms kenmerk

Onderwerp
Bijdrage van de Commissie aan 'evaluerend ontwerpen' IJburg

Informatie bij
ir. H.M.E. v. Velthuisen
tel: 621.4173

De Commissie voor de Milieu-effectrapportage
t.a.v. drs. J.J. Scholten
Postbus 2345
3500 GH Utrecht

Commissie voor de
milieu-effectrapportage

ingekomen : 22 JAN. 1996
nummnr : 107-96
dossier : 629-139 / 122-203
kopie naar : <i>S. J. J. Scholten</i>

In het Plan van Aanpak ROM-IJmeer wordt bij het planonderdeel IJburg voorgesteld uw Commissie een rol te laten spelen in de door Amsterdam opgezette werkwijze van het zogenoemde 'evaluerend ontwerpen'. De essentie daarvan is, dat het stellen van ruimtelijke hypothesen door het ontwerpteam IJburg telkens wordt afgewisseld door toetsen door deskundigen op verschillende terreinen, waaronder dat van het milieu. Op deze wijze worden telkens aangescherpte inzichten opgenomen in de volgende ontwerpstap.

Op 3 oktober jongstleden hebben wij in het kader van de toetsing van het MER 2e fase IJburg met uw Commissie hierover nader van gedachten gewisseld. Van de zijde van uw Commissie is in principe positief gereageerd op het vervullen van een dergelijke rol, mis de beide beleidsverantwoordelijke ministers daarin kunnen bewilligen. Daarbij werd de wens uitgesproken op duidelijke, ook bestuurlijk gemarkeerde punten in de procedure te mikken. Ook zou een duidelijk onderscheid gemaakt moeten worden tussen:

A bijdragen van de Commissie aan het ontwerpproces d.m.v. één of meer vrijwillige milieutoetsen;

B het beoordelen van evaluatie-rapporten die inhoud geven aan de in de wet vervatte evaluatie-vereiste waaraan initiatiefnemer en bevoegd gezag gebonden zijn.

In deze brief zou ik het formele verzoek van de Gemeente Amsterdam aan Uw commissie willen voortleggen om beide genoemde rollen te willen vervullen. Dit mede namens de Provincie Noord-Holland. De elementen waarom het daarbij zou kunnen gaan worden hieronder toegelicht.

Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon 020 621.476/4177
Telefax 020 621.4170

IJburg is een nieuwe stadswijk met ongeveer 18.000 woningen in het IJmeer, waarvoor de gemeente Amsterdam plannen ontwikkelt.

A. Bijdragen aan het verbeteren van de milieu-inbreng in het ontwerpproces

De werkwijze van het evaluerend ontwerpen wordt al enige tijd in praktijk gebracht. In 1994 bij het opstellen van de Ontwikkelingsstrategie Nieuw-Oost, in 1995 bij de toetsaankomst van de Startnota IJburg en een integraal natuurontwikkelingsplan voor het IJmeer. Middels expert meetings en discussierondes zijn daar diverse externe deskundigen zowel opbouwend als toetsend nauw bij betrokken geweest. Het werkprogramma voor IJburg voorziet erin dat deze werkwijze wordt gecontinueerd, waarbij op korte termijn ook inbreng van uw commissie op prijs wordt gesteld.

Gewenste inbreng van de commissie MBR (korte termijn)

Het meest geschikte moment lijkt mij het stadium dat de definitieve Nota van Uitgangspunten *Ontwerp voor IJburg* en het Stedebouwkundig programma van eisen, voor het als eerste aan te leggen *Havenland* gereed zijn. Op basis van beide plannen zal de gemeenteraad van Amsterdam zomer 1996 het definitieve go-or-no-go besluit over IJburg nemen. Het schriftelijk verslag van een door uw commissie te verrichten onafhankelijke toets kan dan toegevoegd worden aan de stukken die aan de Gemeenteraad worden aangeboden en daarmee een rol in de besluitvorming spelen. Er is hier dan tevens sprake van een door uw commissie bepleit duidelijk procedureel moment voor de inbreng. Beide producten zullen naar verwachting in het komend voorjaar gereed zijn.

B. Het beoordelen van evaluatie-rapporten

De milieu-effecten en ambities die in het MBR worden beschreven zijn deels gebaseerd op -onderzoek- en ervaringen op verantwoorde wijze tot stand zijn gekomen, is natuurlijk niet met 100% zekerheid te voorspellen hoe het één en ander in de praktijk uitpakt. Dit gegeven leent zich maar onze mening dan ook goed voor de invulling van de in de wet vervatte evaluatieverplichting. In de planvorming dienen zich daarvoor verschiedende mogelijkheden aan. Met als keuzecriterium om straks over informatie te beschikken die mogelijk nog een (bij)sturende rol kan spelen in de uitwerking van latere planfasen zijn de volgende onderwerpen geselecteerd: - praktijkproeven op het gebied van natuurontwikkeling en mogelijk in relatie tot woningbouw op platform; - aquatisch ecosysteem in het kader van de monitoring ROM IJmeer; - de interne waterkwaliteit van IJburg; - de integratie van natuur in het stedelijk milieu; - de ontwikkeling van de modale split.

Praktijkproeven

De aanleg van IJburg wordt voortgegaan door een serie van proeven waardoor feitelijk directe effecten van aanleg zichtbaar worden. Deze proeven moeten ons in staat stellen met meer inzicht de effecten op wat langere termijn in te schatten. Een proef rond het *landmaken* heeft reeds. Het aangelegde proefland moet inzicht geven in voor- en nadelen van verschillende technische modaliteiten binnen de ophoogvariant en het

zettingsoedrag van ondergrond en opgebrachte zandlaag. Milieukundige parameters worden hier niet onderzocht.

Dit ligt anders bij de voorgenomen proef met *natuurontwikkeling*. Hier zal op praktijkschaal het natuurrendement van het aanbrengen van IJwite en het plaatselijk verontdopen worden onderzocht en zullen levens verschillende soorten worden beproefd op hun geschiktheidsomstandigheden. In 1997 zou de proeflokatie moeten worden aangelegd. Eerste indicaties worden in 1998 verwacht. Voor het trekken van conclusies uit de proef is het raadzaam twee vegetatieonderzoeken mee te nemen: wij zijn dan in 1999. Tenslotte is het nog denkbaar dat de *woningbouw op platform* nog begeleid gaat worden met een praktijkproef in het IJmeer. Hierover zijn nog geen afspraken gemaakt.

Monitoringstelsel

In het Plan van Aanpak ROM-IJmeer is definitief vastgelegd een monitoringstelsel op te zetten. Doel is meer inzicht te verkrijgen in de werking van het aquatisch ecosysteem en de door de MBR ingeschatte effecten van landaanwinning, recreatie, koelwater en (wellicht) slibberging te evalueren. Resultaten worden vastgelegd in een jaarlijkse trendrapportage op basis waarvan een voorzichtige evaluatie mogelijk is. Langs deze lijn zal een evaluatierapport zinnig zijn zo'n vier jaar na de start van het landmaken, d.w.z. omstreeks het jaar 2000.

Interne waterkwaliteit

Een belangrijke milieuspeerpunt vormt de interne waterkwaliteit. Deze moet van een dusdanig niveau zijn, dat mogelijk problemen op dit gebied lokaal worden opgelost en niet worden doorgeschoven naar belendende watersystemen zoals het IJmeer. Hiervoor zijn aanvullende maatregelen in de vorm van bronbestrijding, verantwoord materiaatgebruik en mogelijk zelfs van infiltratie nodig. Evaluatie van de eerste resultaten is mogelijk na de aanleg en bebouwing van het eerste eiland, omstreeks 2005.

Natuurontwikkeling binnen het stedelijk milieu

De proeven en monitoring hebben met name betrekking op de aanlegwerkzaamheden en natuurontwikkeling in de omgeving van IJburg. Echter ook voor het interne stedelijk milieu zijn er natuurambities geformuleerd die de nodige aandacht verdienen. Bijvoorbeeld verontdopen- en rustmogelijkheden voor watervogels in de kanalen tussen de aan te leggen eilanden en 's winters aan het strand. Zowel de ambities als de maatregelen die hiervoor worden voorgesteld lenen zich goed om te worden ondergebracht in een evaluatieprogramma. Ook deze evaluatie speelt op langere termijn.

Modaal split

Dat geldt ook voor de ontwikkeling van de modaal split. De ratio achter de keuze voor de locatie IJburg wordt voor een belangrijk deel bepaald door de gunstige resultaten die behaald zouden kunnen worden op het gebied van mobiliteit. In de planvorming wordt een modaal split met 50% openbaar vervoer als maatgevend voor het ontwerp gehanteerd. Nu al is duidelijk dat hiervoor alle denkbare ontwerp- en verkeersrechtelijke middelen moeten worden ingezet.

Gewenste inbreng van de commissie MDR (lange termijn)

De genoemde evaluatieprogramma's en -rapporten zouden onder verantwoordelijkheid van een werkgroep met vertegenwoordigers van de provincie Noord-Holland en de gemeente, mogelijk aangevuld met externe deskundigen en/of vertegenwoordigers van belangengroeporganisaties, kunnen worden opgesteld. Hoewel het evaluatieprogramma pas na de definitieve besluitvorming over IJburg (medio 1996) verder zal worden uitgewerkt kan over de gewenste inbreng van uw commissie vast het volgende worden aangegeven:

- Toetsing van het evaluatie-rapport over de proef met natuurontwikkeling. Het besluit-rij-ke tijdstip is hier de behandeling van de definitieve plannen voor natuurontwikkeling in het IJmeer (1999).
- Toetsing van het evaluatie-rapport over de monitoringresultaten. Zoals geseid zal dit in het jaar 2000 plaats vinden. Bestuurlijk tijdstip is daar het besluit om al of niet na de tweede fase door te bouwen aan IJburg en/of Almere.
- Toetsing van evaluatie-rapporten over natuurontwikkeling binnen het stedelijk milieu, de interne waterkwaliteit en modal splitontwikkeling. Voorzien wordt dat dit pas na 2005 speelt.

Ik zou het zeer op prijs stellen als uw commissie zich wil buigen over deze mogelijkheden. Als daar overeenstemming over is stel ik mij voor een soortgelijk verzoek te richten aan de voor de MDR bevoegde ministeries van VROM en LNV.

Met de meeste hoogachting,

ir. A.W. Oskam,
directeur district Ruimtelijke Ordening

BIJLAGE 2

Antwoord van de Commissie voor de m.e.r. d.d. 19 februari 1996 aan de gemeente Amsterdam op de brief, vernoemd in bijlage 1

commissie voor de milieu-effectrapportage

Aan de gemeente Amsterdam
T.a.v. de directeur dienst
Ruimtelijke Ordening
Ir. A.W. Oskam
Weesperstraat 432
1018 DN AMSTERDAM

uw brief	15 januari 1996	ons kenmerk	U087-96/Sc/mp/122-205/629-140
onderwerp	doorkasnr.	Utrecht	19 februari 1996
Bijlage van de Commissie m.e.r. aan "Evaluierend ontwerp" IJburg en loetsing van evaluatie-rapporten	(030) 234 76 00		

In uw brief van 15 januari jl. staat het verzoek aan de Commissie voor de milieu-effectrapportage (m.e.r.) om op bepaalde momenten bij te dragen aan het proces van evaluierend ontwerp van de voorgenomen woningbouwlocatie IJburg en aan het beoordelen van evaluatie-rapporten die moeten worden opgesteld in het kader van de m.e.r.'s over IJburg. Graag wil ik daarop als volgt reageren.

Tijdens het gesprek op 3 oktober 1995 in het kader van de loetsing van het milieu-effect-rapport (MER) IJburg, tweede fase kwam de constatering naar voren dat m.e.r. voor ruimtelijke ordeningsactiviteiten steeds toegepast wordt op bepaalde besluiten die moeten worden gezien als momentopnamen in een ontwikkelingsreeks van stappen in de planontwikkeling daarvoor. Dat houdt in dat bij het nemen van de ruimtelijke ordenings besluiten over IJburg (respectievelijk het bestemmingsplan voor de eerst fase en het structuurplan en het streekplan voor de tweede fase) weliswaar al veel milieu-informatie voor handen is, maar daarnaast ook nog veel onbekend is. Om dit te onderkennen wordt de werkwijze van het evaluierend ontwerp gevolgd zoals aangegeven in uw brief. Omdat het evaluierend ontwerp in feite geen onderdeel is van de m.e.r.-procedure voor de eerste en tweede fase van IJburg is het niet vanzelfsprekend dat de Commissie voor de m.e.r. als onafhankelijke loetsende instantie betrokken wordt bij het evaluierend ontwerp. Dat valt immers na de beoordeling van de MER'en over de eerste en tweede fase.

De Commissie staat echter positief tegenover uw verzoek betrokken te worden bij het evaluierend ontwerp op het door u aangegeven tijdstip waarop de definitieve Nota van Uitgangspunten Ontwerp voor IJburg en het Stedebouwkundig programma van eisen voor het eerste aan te leggen Havenland gerealiseerd zal zijn. Daarmee kan namelijk worden bezien in hoeverre het loetsen van milieu-informatie tijdens het evaluierend ontwerp tegemoet kan komen aan te leggen Havenland gerealiseerd zal zijn.

Secretariaat: Arthur van Schendelstraat 800
Utrecht, tel.: (030) 234 76 66
Telefax: (030) 233 12 95

Correspondentie-adres:
Postbus 2345
3500 GH UTRECHT

aan de hiervoor genoemde beperking van de momentopname bij de toepassing van m.e.r. op ruimtelijke ordeningsactiviteiten.

De Commissie m.e.r. is daarom bereid haar medewerking te verlenen aan het evaluerend ontwerpen op voorwaarde dat de ministers van VROM en LNV die verantwoordelijk zijn voor de correcte toepassing van het instrument m.e.r. daarmee instemmen. De Commissie heeft echter begrepen dat de in uw brief vermelde uitspraak in het Plan van Aanpak ROM-IJmeer deze instemming eigentlijk al inhoudt.

Daarnaast vraagt u de Commissie voor de m.e.r. ook evaluatie-rapporten te beoordelen die worden opgesteld vanwege de wettelijke vereisten voor de evaluatie verplichting bij m.e.r. Volgens uw brief gaat het om rapporten en ijkmomenten die vallen in 1999 en daarna. De Commissie voor de m.e.r. verwacht dat de evaluatie achteraf waardevol kan zijn als nazorg van het lopende besluitvormingsproces. Formeel bezien is geen rol weggelegd voor de Commissie voor de m.e.r. voor het toetsen van evaluatie-rapporten. De Wet milieubeheer stelt slechts dat dergelijke rapporten ook ter beschikking van de Commissie moeten worden gesteld. Een bijdrage van de Commissie voor de m.e.r. aan de evaluatie achteraf kan dus eveneens slechts plaatsvinden met de instemming van de ministers van VROM en LNV.

De Commissie wacht met belangstelling het resultaat af van uw contact met de ministers van VROM en LNV over de door u gewenste inschakeling van de Commissie.

Ir. M.M.U. van Dis
 voorzitter van de werkgroepen m.e.r. IJburg,
 eerste en tweede fase

c.c. De heer drs. A.A.C. Schout, provincie Noord-Holland.

Secretariaat: Arthur van Schendelstraat 800
 Utrecht, tel.: (030) 234 76 66
 Telefax: (030) 233 12 95

Correspondentie-adres:
 Postbus 2345
 3500 GH UTRECHT

Kerntekst : U96/Sc/np/122-205/629-140
 Blad nr. : 2

BIJLAGE 3

**Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 10 april 1996
aan de Ministers van VROM en LNV in te stemmen met de inschakeling van de
Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen**

IJburg
N I E U W - A M S T E R D A M

Projectgroep IJburg
Gemeente Amsterdam

Datum 10 april 1996
Uw brief van

Uw kenmerk

Ons kenmerk

Onderwerp IJburg

informatie bij
A. van Gelderen
020-6214174

Bijlagen 2

VROM/DGM, dir. bestuursz., afd. MER
drs. J.J. de Boer (IP-660)
Postbus 30945
2500 GX Den Haag

Geachte heer De Boer,

Op 1 april jongstleden heeft de Commissie voor de milieu-effectrapportage een concept-advies uitgebracht over het MER IJburg 2e fase. Dit positieve advies markeert een lange periode van constructieve betrokkenheid van de Commissie bij het ontwerp voor IJburg. Een betrokkenheid die de gemeente Amsterdam graag, los van het formele MER-kader, zou willen continueren.

In mijn brief van 15 januari 1996 heb ik de Commissie daarom gevraagd in het kader van de werkwijze van het zogenoemde 'evaluerend ontwerpen', mee te werken aan één of meerdere vrijwillige milieutoetsen.

Het evaluerend ontwerpen is het antwoord van de gemeente Amsterdam op de gebieken discipantie tussen de dynamiek van het ontwerpproces en het MER als momentopname. De essentie daarvan is, dat het stellen van ruimtelijke hypothesen door het ontwerpteam IJburg wordt afgewisseld door toetsen door deskundigen op verschillende terreinen, waaronder dat van het milieu. Op deze wijze worden telkens aangescherpte inzichten opgenomen in de volgende ontwerpstap.

Zowel de methode van evaluerend ontwerpen als de betrokkenheid van de Commissie voor de m.e.r. daarbij worden in het mede door uw ministerie ontwikkelde Plan van Aanpak ROM-IJmeer onderschreven.

De Commissie heeft tot mijn genoegen positief op mijn verzoek gereageerd. In de brief van 15 januari jongstleden (zie bijlage) wordt echter één voorbehoud gemaakt. Omdat het voorstel de formele rol van de Commissie overstijgt, heeft zij mij verzocht zowel u als het ministerie van LNV, als verantwoordelijke ministeries voor de correcte toepassing van het m.e.r.-instrumentarium, toestemming te vragen.

Wesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon 020 6214176/177

IJburg is een nieuwe stadswijk met ongeveer 18.000 woningen in het IJmeer,
waarvoor de gemeente Amsterdam plannen ontwikkelt.

AMSTERDAM
NIEUW-OOST

Ik zou het zeer op prijs stellen wanneer u zich op korte termijn over dit verzoek buigt. In geval van een positieve reactie kunnen wij nog vóór het definitieve aanlegbesluit begin september, het actuele Ontwerp voor Ibburg aan de Commissie voorleggen.

Ik zie met belangstelling uw reactie tegemoet.

Hoogachtend,

ir. A.W. Oskam,
directeur dienst Ruimtelijke Ordening

2

Brief van de Minister van VROM d.d. 25 april 1996 aan de Gemeente Amsterdam met instemming tot inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. in het proces van evaluerend ontwerpen

BILAGE 4

Ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer

Directie Ruimtelijke Ordening / ITC 650
Afdeling Milieu-effectrapportage
Postbus 30945
1500 GX Den Haag
Tel.: 070-3394097
Fax: 070-3391302

Directoraat-Generaal Milieubeheer

Commissie voor de milieueffectrapportage

UITE

Inzake: 12 MEI 1996
Aantal: 1
Datum: 12.05.96
Aantal: 629-181
Kopie naar: SC-P/05

Projectgroep IJburg
Gemeente Amsterdam
I.r. A.W. Oskam
Weesperstraat 432
1018 DM Amsterdam

Uw kenmerk: 10-4-1996
Datum: 25 APR. 1996
Kenmerk: DGM/B/MER/96023652

Hoogachtend,

De gemeente Amsterdam heeft een discrepantie geconstateerd tussen de dynamiek van het ontwerpproces voor IJburg en het MBK daarin als momentopname. Het antwoord van de gemeente Amsterdam daarop is evaluerend ontwerpen. U heeft de afdeling m.e.r. bij brief van 10 april 1996 verzocht om inschakeling van de Commissie voor de milieueffectrapportage aan één of meer vrijwillige milieutoetsen. Bij deze krijgt u goedkeuring voor inschakeling van de Commissie voor de m.e.r.. Gelet op de langere duur van het vervolgstapje lijkt het mij niet overbodig aan te geven dat dit natuurlijk geldt voor zolang de Commissie in functie is. De afdeling m.e.r. ziet dit initiatief als waardevol aangezien de effecten op het milieu gedurende het ontwerpproces getoetst worden. Voor vergelijkbare projecten zouden de ervaringen nuttig kunnen zijn. Ik zou in de toekomst eventueel een beroep willen doen op uw praktijkkennis over deze casus. Een afschrift van deze brief stuur ik aan de Commissie voor de m.e.r. Ik hoop u zo voldoende geïnformeerd te hebben.

De Minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer,
de directeur-generaal Milieubeheer,
o.l.:
Het hoofd van de afdeling Milieu-effectrapportage,

(Handwritten signature)
D.S. J.J. de Boer

Bijlagen

Verzette bij beschikking onder nr. DGM/B/MER/96023652 van deze brief te verspreiden in verband met het belang van de milieutoetsing te dragen wordt niet op zijn gesteld dat de brief een VROM-zaak is en niet aan het openbaar verkeer.

29

Verzoek van de gemeente Amsterdam d.d. 19 juni 1996 aan de Commissie voor de m.e.r. om advies uit te brengen over de eerste documenten die zijn verschenen in het kader van het proces van evaluerend ontwerpen

BIJLAGE 5

IJburg
AMSTERDAM
NIEUW-001

Projectgroep IJburg
Gemeente Amsterdam

Datum: 19 juni 1996
Uw brief van: 19 juni 1996
Uw kenmerk: -
Oms kenmerk: -
Onderwerp: -

Commissie voor de
Milieu-effectrapportage
t.a.v. drs. J.J. Scholten
Postbus 2345
3500 CH Utrecht
nummer: 006-90
dossier: 039-1/mh 12X
kopie naar: Sr-pov-bpbl.

Informatie bij
H. Groot
020-621.4171

Evaluerend ontwerpen IJburg

Bijlagen
div

Geachte heer Scholten,

In uw brief van 19 februari heeft u positief gereageerd op ons verzoek een bijdrage te leveren aan het proces van evaluerend ontwerpen voor de woningbouwlocatie IJburg, op voorwaarde dat de ministers van VROM en LNV daarmee instemmen. Inmiddels heeft de minister van VROM haar goedkeuring verleend aan inschakeling van de Commissie voor de Milieu-effectrapportage bij het evaluerend ontwerpen.

Bij deze wil ik u de eerste producten aanbieden die in aanmerking komen voor een toets in IJburg en het stedebouwkundig programma van eisen *Havenland en Rietlanden*. Deze stedebouwkundige planproducten worden als onderdeel van het aanbesteding IJburg op 4 september 1996 aan de gemeenteraad voorgelegd. Bij deze verzoek ik u de in deze producten voorgestelde ontwikkelingen te toetsen op hun milieu-effecten. Ik hoop dat u in staat zult zijn uw reactie voor 20 augustus te geven zodat deze kan worden gevoegd bij de stukken die aan de gemeenteraad worden aangeboden. Uw advies zal dan een rol spelen bij de besluitvorming door de raad over IJburg.

Vooruitlopend op deze formele aanvraag is afgesproken dat op 22 juli een presentatie van de plannen aan uw commissie plaatsvindt. Bij deze presentatie wordt ook een vergelijking gemaakt van de effecten van de beschreven alternatieven van IJburg eerste en tweede fase met de milieu-effecten van het eilandentrijk.

Hoogachtend,
Ir. J.W. Oskam
directeur dienst Ruimtelijke Ordening

Weesperstraat 432
1018 DN Amsterdam
Telefoon 020 621.476/477
Telefax 020 621.4170

IJburg is een nieuwe stadswijk met ongeveer 18.000 woningen in het IJmeer, waarvoor de gemeente Amsterdam plannen ontwikkelt.

BIJLAGE 6

Projectgegevens

Initiatiefnemer: gemeenteraad van Amsterdam

Bevoegd gezag: gemeenteraad van Amsterdam

Besluit: vaststelling van de definitieve Nota van Uitgangspunten Ontwerp voor IJburg en het Stedebouwkundig programma van eisen voor het Havenland en de Rietlanden van IJburg, eerste fase

Categorie Besluit m.e.r.: C 00.6

Activiteit: De gemeente Amsterdam heeft het voornemen een nieuwe woningbouwlocatie aan te leggen in het IJmeer: IJburg. Het plangebied omvat in totaal 660 hectare (aan te leggen in twee fasen) en het totale aantal woningen bedraagt ongeveer 18.000. IJburg zal tot stand moeten komen door middel van landaanwinning. Het grootste deel daarvan zal gebeuren door integrale zandophoging tot een niveau van circa 1 meter + NAP. Een deel van de tweede fase van IJburg zal worden aangelegd als polder.

Voor de realisatie van IJburg zijn sedert 1983 al diverse m.e.r.'s uitgevoerd ten behoeve van de planologische inpassing van de nieuwe woningbouwlocatie en de concessieverlening voor de landaanwinning (zie de projecten 112, 122, 629, 788).

Vanwege het niveau waarop de besluitvorming met behulp van deze m.e.r.'s plaatsvindt en ook vanwege het karakter van de voortschrijdende planvorming waarin geleidelijk invulling wordt gegeven aan het voornemen tot realisatie van IJburg, is in de diverse MER'en aangegeven dat ook na de besluitvorming over de bijbehorende plannen en concessieverleningen nog steeds veel onbekend zal zijn. De gemeente Amsterdam heeft de bedoeling deze leemten geleidelijk in te vullen door middel van de methode van evaluerend ontwerpen met het nemen van achtereenvolgende planvormingsstappen waarbij elke stap wordt gevolgd door een toetsing. De gemeente Amsterdam heeft verzocht hierbij ook de Commissie voor de m.e.r. in te schakelen met toestemming van de Ministers van VROM en LNV.

In de eerste stap gaat het om de toetsing op milieu-aspecten van twee documenten:

- de Nota van Uitgangspunten Ontwerp voor IJburg;
- het Stedebouwkundig programma van eisen Havenland en Rietlanden (IJburg, eerste fase).

Procedurale gegevens:

kennisgeving startnotitie: n.v.t.

richtlijnenadvies uitgebracht op: n.v.t.

richtlijnen vastgesteld op: n.v.t.

kennisgeving MER: n.v.t.

toetsingsadvies uitgebracht: 13 augustus 1996

Bijzonderheden: Omdat de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. gevraagd wordt voor de vrijwillige toetsing van documenten die niet zijn opgesteld in het kader van een m.e.r.-procedure maar die eigenlijk aanhaken bij het voortschrijdende planvormingsproces nadat de diverse m.e.r.-plichtige besluiten over de aanleg van IJburg genomen zullen zijn, is de formele instemming van de Ministers van VROM en LNV nodig. Het verzoek daartoe werd door de gemeente Amsterdam gemaakt op 10 april 1996. De instemming van de Ministers werd gegeven per brief van 25 april 1996.

Het proces van evaluerend ontwerpen inclusief de inschakeling van de Commissie voor de m.e.r. voor een vrijwillige toetsing van milieu-aspecten op sommige momenten in dat proces wordt ook onderschreven door de deelnemers aan het Plan van Aanpak ROM-IJmeer.

Samenstelling van de werkgroep:

prof.dr.ir. E.W. Bijker
ir. H.S. Buijtenhek
ir. M.M.U. van Dis (voorzitter toetsingsfase)
G.F.W. Hengreen
drs. J.H. Hoogendoorn
ir. J.A. Lörzing
dr. H. Nieboer
ir. J. Termorshuizen
prof.mr. J. Wessel

Secretaris van de werkgroep: drs. J.J. Scholten